

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора
з навчальної роботи

 Світлана ГІЛІНА

« 28 » 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Миколаїв, 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Психофізіологія» для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр».

За спеціальністю 053 «Психологія»

Розробник: Танасійчук О.М. – старший викладач

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 27.08.23р

Завідувач кафедри психології Петьков В.А.

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 2 від 28.08.23р

Голова Вченої ради Михайло Волков

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Цикл Професійної підготовки	
	Спеціальність (професійне спрямування): 053 «Психологія»		
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність (професійне спрямування): 053 «Психологія»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 150		2-й	
	Тижневих годин для: ОФН – 4	Семестр	
3-й			
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) рівень	Лекції	
		38 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Практичні	
		34 год.	
		Самостійна робота	
		78 год.	
Вид контролю:			
Іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для очної форми навчання 150 – год.: 72 год. – аудиторні заняття, 78 год. – самостійна робота (60 % до 78 %).

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни студентів циклу професійної підготовки «Психофізіологія» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів напряму Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія».

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Психофізіологія»: психофізіологічні механізми життєдіяльності, поведінки, розвитку, навчання та праці людини

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, нейропсихологія, патопсихологія, експериментальна психологія, психодіагностика та ін.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі навчального плану – «Психофізіологія» вивчається на другому курсі університету.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психофізіологія»

1.1. Мета викладання дисципліни:

Метою вивчення дисципліни є розкрити фізіологічні основи психічних явищ; дослідити поведінку при різних експериментальних впливах на фізіологічні процеси, з'ясувати співвідношення між психікою та нейрофізіологічними процесами мозку; вивчення об'єктивно реєстраційних порушень фізіологічних функцій, які зумовлюють психічні процеси сприймання, запам'ятовування, мислення, емоцій тощо.

Завдання курсу:

- ознайомлення з методами дослідження в психофізіології;
- ознайомлення з передачею і переробкою сенсорних сигналів;
- охарактеризувати проблему уваги у психофізіології;
- визначити філогенетичні рівні біологічної пам'яті;
- дати характеристику біологічно- і соціально-значущим стимулам як джерелам емоцій;
- дослідження експресії обличчя як засобу невербального спілкування;
- ознайомитися з кодуванням і декодуванням експресії обличчя;
- ознайомлення з психологічними і біологічними теоріями навчання, фіксацією етапів навчання у вигляді елементів досліду;
- дати характеристику теорії свідомості; свідомість і пам'ять;
- свідомість і міжпівкулева асиметрія мозку.

Під час вивчення дисципліни «Психофізіологія» у студентів мають сформуватися наступні компетентності:

I. Загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність до формування навичок міжособистісної взаємодії;
- здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

II. Фахові:

- здатність розуміти передачу і переробку сенсорних сигналів;
- здатність до визначення механізмів переробки інформації в сенсорних системах;

- здатність до встановлення факторів виникнення емоцій;
- здатність до встановлення індивідуальних відмінностей і емоційних станів;
- здатність до розуміння нейроанатомія емоцій;
- здатність до визначення структуру процесу мислення;
- здатність до диференціації статевих відмінностей і інтелектуальних функцій;
- здатність до діагностики механізму творчої діяльності;
- здатність до визначення станів свідомості і модулюючих систем мозку.

III. Спеціалізовані компетентності спеціальності

- здатність діагностувати тип нервової системи;
- здатність оцінювати працездатність головного мозку;
- здатність визначати рухливість нервових процесів під час групового обстеження;
- здатність вивчати співвідношення першої і другої сигнальної системи;
- здатність визначати поріг слухової чутливості та функціональний стан зорового аналізатора;
- здатність визначати об'єм сприйняття та зорового сприйняття;
- здатність оцінювати працездатність людини при виконанні роботи, яка потребує уваги;
- здатність досліджувати різні види пам'яті;
- здатність визначати риси характеру і темпераменту;
- здатність оцінювати логічне мислення за методикою «відшукування аналогій»;
- здатність визначати активність вербального і наочно-образного мислення;
- здатність досліджувати мислення і мовлення за спрямованим асоціативним експериментом;
- здатність досліджувати екстраверсію / інтроверсію і нейротизм.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- методологічні і практичні принципи визначення закономірностей формування функціональних станів організму;
- участі різних відділів нервової системи і фізіологічних систем організму у формуванні і регуляції як функціональних станів при різних формах діяльності, а також у різноманітних ситуаціях.

вміти:

- підібрати адекватні експериментальні методики для визначення психофізіологічних властивостей, здібностей;
- уміти визначити за фізіологічними показниками ступінь функціональної напруженості стану організму тощо;
- сформулювати мету і завдання дослідження рухомості нервових процесів і їх урівноваженості;
- вивчити сучасні уявлення про механізми формування поведінкового акту; дослідити стан фізіологічних функцій, процесів і станів людини; здійснити аналіз отриманих результатів дослідження;
- сформулювати висновки та скласти відповідний протокол.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Психофізіологія як наука

Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень. Предмет психофізіології, її місце в системі наукового знання. Місце психофізіології стресу в системі наук. Особливості психофізіології як міждисциплінарного наукового знання. Завдання та принципи психофізіології. Основні методологічні принципи рефлексорної теорії І. П. Павлова. Умовні й безумовні рефлекси. Розвиток безумовно-рефлексорної функції. Розвиток орієнтовного рефлексу. Принцип домінанти й значення домінанти в умовно-рефлексорної діяльності. Аналітико-синтетична діяльність кори мозку.

Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології. Зародження психофізіологічних знань. Ідеї у період Середновіччя та Відродження. Емпіричні психофізіологічні нароби XIX-XX століття. Сучасні вітчизняні та зарубіжні психофізіологічні досягнення.

Кредит 2. Загальна характеристика нервової системи.

Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи. Будова і функції нейрона. Властивості нервової системи. Діяльність нервових центрів. Пейсмейкер. Будова і функції головного мозку. Будова і функції ретикулярної формації. Зони кори великого мозку. Лімбічна система.

Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології Показники діяльності серцево-судинної системи. Пупілометрія. Реєстрація імпульсної активності нервових клітин. Електрокортикограма. Електроенцефалографія. Магнітоенцефалографія. Метод магнітно-резонансної томографії. Ядерна магнітна резонансна інтроскопія. Електроокулограма. Електроміографія. Електрична активність шкіри.

Кредит 3. Психофізіологія психічних процесів

Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка інформації в нервовій системі. Психологія та психофізика сенсорних процесів. Загальні питання рецепції. Психофізіологічні аспекти відчуття. Порогова психофізика Г. Фехнера. Психофізика прямих (суб'єктивних) оцінок С. Стівенса. Психофізична теорія знаходження сигналу (Дж. Светс, В. Таннер, Т. Бердсолл). Психологія сприймання. Психофізіологічні аспекти сприймання. Теорія неусвідомлюваних умовиводів. Інформаційні процеси і їхні особливості в онтогенезі. Загальні уявлення про вікову динаміку сприйняття.

Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм. Психофізіологія уваги. Увага: фізіологічний механізм, види, властивості. Проблема уваги в традиційній психофізіології. Характеристика і види уваги. Мимовільна увага. Потенціали, пов'язані з подіями, як кореляти мимовільної уваги. Довільна увага. Потенціали, які пов'язані з подіями як кореляти довільної уваги. Увага, активність, функціональний стан, бадьорість. Модуюча система мозку. Субсистеми активації. Стовбуро-

таламо-кортикальна система. Базальна холінегічна система. Каудо-таламо-кортикальна система. Гамма-коливання і увага.

Тема 7. Психофізіологія пам'яті. Пам'ять: фізіологічні механізми та види. Концепція активної пам'яті. Декларативна і процедурна пам'ять. Робоча пам'ять. Види пам'яті. Системи пам'яті. Мигдалеподібне тіло й емоційна пам'ять. Функції гіпокампа в процесах пам'яті. Одиниці пам'яті.

Тема 8. Психофізіологія емоцій. Емоції. Вимір емоцій. Розвиток базисних емоцій у ранньому онтогенезі. Функції емоцій. Теорії походження емоцій. Емоції у людини і експресія обличчя. Кодування і декодування експресії обличчя. Емоції і функціональна асиметрія мозку. Індивідуальні відмінності та емоції. Нейроанатомічна і функціональна організація центральних механізмів емоцій. Кора головного мозку. Біохімічна специфіка центральних механізмів емоцій. Основні поняття теми: емоції, афекти, власне емоції.

Тема 9. Мислення і мова. Операції мислення. Розвиток мови. Функції мови. Асиметрія півкуль і мовлення. Процес мислення. Вербальний і невербальний інтелект. Функціональна асиметрія мозку і особливості мислення. Статеві відмінності та інтелектуальні функції. Статеві відмінності та асиметрія. Механізми творчої діяльності.

Кредит 4. Психофізіологія свідомості та сну.

Тема 10. Психофізіологія свідомості. Теорії свідомості. Свідомість (властивості та структура) і моделююча система мозку. Свідомість, спілкування і мова. Функціональна асиметрія головного мозку людини. Патологія і функціональна міжпівкулева асиметрія.

Тема 11. Сон та сновидіння. Сон - активний чи пасивний стан людини. Древні та сучасні теорії сну. Стадії повільного та швидкого сну. Потреба у сні. Фізіологічні зміни під час сну. Сновидіння. Функційне значення сну.

Кредит 5. Психофізіологічні основи поведінки тварин та людини.

Тема 12. Психофізіологія поведінки. Основні поняття психофізіології поведінки. еволюція пристосувальних поведінкових реакцій. Природжені форми поведінки. Типи безумовних рефлексів та інстинктів. Набуті форми поведінки. Форми навчання. Умовнорефлекторна діяльність. Складні форми умовнорефлекторної діяльності. Елементарна розумова (мисленева) діяльність тварин.

Кредит 6. Диференціальні аспекти психофізіології

Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій. Статевий диморфізм нервової системи людини. Статеві відмінності в функціонуванні мозку (статевий диєргізм). Статеві відмінності в когнітивних процесах.

Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку. Функції правої півкулі. Функції лівої півкулі. Особливості функціонування мозку у лівшів. Причини функціональної асиметрії мозку. Дві півкулі - спільне мислення. Міжпівкульна взаємодія і метаконтроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	інд	с.р		о	л	п	ла б.	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит 1												
Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень.	10	2	2			6						
Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.	12	2	2			8						
Разом за кредитом 1	22	4	4			14						
Кредит 2												
Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи.	12	4	2			6						
Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології	10	2	2			6						
Разом за кредитом 2	22	6	4			12						
Кредит 3												
Тема 5. Сприйняття, кодування, переробка інформації в нервовій системі.	10	4	4			2						

Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм.	6	2	2			2							
Тема 7. Психофізіологія пам'яті.	6	2	2			2							
Тема 8. Психофізіологія емоцій.	4	2	2										
Тема 9. Мислення і мова.	4	2	2										
Разом за кредитом 3	30	12	12			6							
Кредит 4													
Тема 10. Психофізіологія свідомості.	16	4	4			8							
Тема 11. Сон та сновидіння.	12	2	2			8							
Разом за кредитом 4	28	6	6			16							
Кредит 5													
Тема 12. Психофізіологія поведінки.	16	4	2			10							
Разом за кредитом 5	16	4	2			10							
Кредит 6													
Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	18	4	4			10							
Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	14	2	2			10							
Разом за кредитом 6	32	6	6			18							
Всього разом:	150	38	34			78							

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
	Не передбачено навчальним планом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень.	2
2	Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.	2
3	Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи.	2
4	Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології	2
5	Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка інформації в нервовій системі.	4
6	Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм.	2
7	Тема 7. Психофізіологія пам'яті.	2
8	Тема 8. Психофізіологія емоцій.	2
9	Тема 9. Мислення і мова.	2
10	Тема 10. Психофізіологія свідомості.	2
11	Тема 11. Сон та сновидіння.	4
12	Тема 12. Психофізіологія поведінки.	2
13	Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	4
14	Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	2

Всього:	34 год.
----------------	----------------

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет та принципи психофізіологічних досліджень.	6
2	Тема 2. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.	8
3	Тема 3. Нервова система: основні поняття та принципи.	6
4	Тема 4. Сучасні методи дослідження в психофізіології	6
5	Тема 5. Сприйняття, кодування і переробка інформації в нервовій системі.	2
6	Тема 6. Увага, її психофізіологічний механізм.	2
7	Тема 7. Психофізіологія пам'яті.	2
8	Тема 10. Психофізіологія свідомості.	8
9	Тема 11. Сон та сновидіння.	8
10	Тема 12. Психофізіологія поведінки.	10
11	Тема 13. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	10
12	Тема 14. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.	10
Всього:		78 год.

9. Самостійна робота

Для самостійної роботи студентів виносяться два типи завдань. Завдання теоретичного характеру, які недостатньо ґрунтовно розглянуті в межах лекційних занять, виносяться для самостійного опанування студентом. Вони є доповненням до лекційного курсу. Студент має опрацювати нормативні та літературні джерела та бути готовим до відповіді на поставлені питання під час проведення практичних занять та іспиту. Завданнями практичного характеру є тести та задачі, які знаходяться на кафедрі.

10. Індивідуальні завдання та консультативна робота

Індивідуальна та консультативна робота здійснюється за графіком індивідуальної та консультативної роботи у формі виконання та захисту студентами індивідуальних завдань і подальшої перевірки її викладачем.. Індивідуальні заняття проводяться з окремими студентами з метою підвищення рівня їхньої підготовки або при бажанні студента підвищити власний рейтинг з дисципліни, що вивчається, та розвитку індивідуальних творчих здібностей.

Консультативна робота організована для пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Під час консультації студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання.

Написання індивідуально-дослідного завдання виконується студентами протягом семестру. Індивідуальна робота передбачає підготовку реферату, доповіді, тощо обсягом до 10-20-ти сторінок друкованого тексту.

ІДЗ складається з титульної сторінки, змісту, основної частини, тексту з розмежуванням питань та виділенням жирним шрифтом назви питання та переліком використаних джерел.

Зміст питань ІДЗ необхідно висвітлювати лаконічно, без повторів та відступів від основної теми. Не допускається використання громіздких таблиць і неузгаальнених статистичних даних.

Написання роботи вимагає дотримання наступних вимог:

- змістовність і конкретність викладання;
- достатня повнота викладення питання;
- завершеність викладення кожної думки, усунення повторів;
- економічна грамотність;
- правильність оформлення роботи.

ІДЗ доповідається на семінарському занятті у визначений навчальним планом термін, у виключних випадках здається на перевірку без доповіді. Робота, яка не відповідає вимогам за змістом та оформленням, вважається не зарахованою.

11. Методи навчання

Для оцінки й вибору методів навчання слід використовувати низку наявних класифікацій, здійснених на основі різних засад:

■ за джерелом знань (виокремлюють словесні, наочні й практичні методи, тому що інших джерел, крім слова, образу й досвіду, не існує);

■ за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; та методи вивчення нового матеріалу; та методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; та методи контролю й оцінки результатів навчання);

■ за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (виокремлюють методи пояснення педагога й різноманітні методи організації самостійної роботи студентів);

■ за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);

■ за дидактичними цілями виокремлюють методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки.

12. Методи та форми контролю

Сучасна дидактика виділяє наступні методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести, спостереження, методи графічного контролю, методи програмованого і лабораторного контролю.

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється:

систематичний поточний контроль знань здійснюється під час семінарських і практичних занять у формі вибіркового усного опитування та тестових завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.

оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді, реферату.

індивідуальне завдання перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Форма підсумкового контролю – залік на основі суми балів набраних за кожний кредит та складання власне іспиту.

13. Перелік питань до екзамену.

1. Предмет психофізіології, її місце в системі наукового знання.
2. Місце психофізіології стресу в системі наук.
3. Розвиток орієнтовного рефлексу.
4. Аналітико-синтетична діяльність кори мозку.
5. Особливості психофізіології як міждисциплінарного наукового знання.
6. Завдання та принципи психофізіології.
7. Основні методологічні принципи рефлексорної теорії І. П. Павлова
8. Умовні й безумовні рефлекси.
9. Розвиток безумовно-рефлексорної функції.
10. Принцип доміанти й значення доміанти в умовно-рефлексорної діяльності.
11. Історія становлення психофізіології. основні джерела психофізіології.
12. Зародження психофізіологічних знань.
13. деї у період Середновіччя та Відродження.
14. Емпіричні психофізіологічні нароби XIX-XX століття.
15. Сучасні вітчизняні та зарубіжні психофізіологічні досягнення.

16. Будова і функції нейрона.
17. Властивості нервової системи.
18. Діяльність нервових центрів.
19. Будова і функції головного мозку.
20. Будова і функції ретикулярної формації.
21. Зони кори великого мозку.
22. Лімбічна система.
23. Показники діяльності серцево-судинної системи.
24. Пупілометрія.
25. Реєстрація імпульсної активності нервових клітин.
26. Електрокортикограма.
27. Електроенцефалографія.
28. Магнітоенцефалографія.
29. Метод магнітно-резонансної томографії.
30. Ядерна магнітна резонансна інтроскопія.
31. Психологія та психофізика сенсорних процесів.
32. Загальні питання рецепції.
33. Психофізіологічні аспекти відчуття.
34. Порогова психофізика Г. Фехнера.
35. Психофізика прямих (суб'єктивних) оцінок С. Стівенса.
36. Психофізична теорія знаходження сигналу (Дж. Светс, В. Таннер, Т. Бердсолл).
37. Психологія сприймання.
38. Психофізіологічні аспекти сприймання
39. Психофізіологічні аспекти сприймання.
40. Теорія неусвідомлюваних умовиводів.
41. Інформаційні процеси і їхні особливості в онтогенезі.
42. Загальні уявлення про вікову динаміку сприйняття.
43. Інформаційні процеси і їхні особливості в онтогенезі.
44. Психофізіологія уваги.
45. Увага: фізіологічний механізм, види, властивості.
46. Характеристика і види уваги.
47. Модулююча система мозку.
48. Субсистеми активації.
49. Стовбуро-таламо-кортикальна система.
50. Базальна холінегічна система.
51. Каудо-таламо-кортикальна система.
52. Гамма-коливання і увага.
53. Пам'ять: фізіологічні механізми та види.
54. Концепція активної пам'яті.
55. Емоції. Вимір емоцій.
56. Розвиток базисних емоцій у ранньому онтогенезі.
57. Функції емоцій. Емоції у людини і експресія обличчя.
58. Кодування і декодування експресії обличчя.
59. Емоції і функціональна асиметрія мозку.
60. Індивідуальні відмінності та емоції.
61. Біохімічна специфіка центральних механізмів емоцій.

62. Мислення: психофізіологічний аспект.
63. Операції мислення. Розвиток мови.
64. Функції мови.
65. Асиметрія півкуль і мовлення.
66. Процес мислення.
67. Функціональна асиметрія мозку і особливості мислення.
68. Статеві відмінності та інтелектуальні функції.
69. Статеві відмінності та асиметрія.
70. Психофізіологія свідомості.
71. Теорії свідомості.
72. Свідомість (властивості та структура) і моделююча система мозку.
73. Сон - активний чи пасивний стан людини.
74. Древні та сучасні теорії сну.
75. Стадії повільного та швидкого сну.
76. Фізіологічні зміни під час сну.
77. Функційне значення сну.
78. Основні поняття психофізіології поведінки.
79. Статеві відмінності психофізіологічних функцій.
80. Статевий диморфізм нервової системи людини.
81. Статеві відмінності в функціонуванні мозку (статевий диергізм).
82. Статеві відмінності в когнітивних процесах.
83. Функціональна асиметрія півкуль великого мозку.
84. Функції правої півкулі.
85. Функції лівої півкулі.
86. Особливості функціонування мозку у шульгів.
87. Причини функціональної асиметрії мозку.
88. Міжпівкульна взаємодія і метаконтроль.
89. Основні поняття психофізіології поведінки. еволюція пристосувальних поведінкових реакцій.
90. Складні форми умовнорефлекторної діяльності.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи є складовою навчального процесу та активною формою їх самостійної роботи.

Мета контрольної роботи — закріпити та поглибити теоретичні знання, здобуті студентами у процесі вивчення дисципліни «Психофізіологія», сформувані у них уміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами.

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Методичні розробки проведення семінарських занять.
3. Методичні рекомендації щодо організації лекційних, семінарських занять, індивідуально-дослідної роботи, самостійної роботи студентів, виконання дипломних робіт.

14. Рекомендована література

Основна

1. Гиссен Л. Д. Время стрессов. — М.: Физкультура и спорт, 1990. — 192 с. 12. Горго Ю. П. Психофізіологія (прикладні аспекти): Навч. посіб. — К.: МАУП, 1999. — 124 с.
2. Горго Ю. П., Чайченко Г. М. Основи психофізіології: Навч. посіб. — Херсон: Персей, 2002. — 248 с.
3. Козин А. П. Психогигиена спортивной деятельности. — К.: Здоровье, 1985. — 96 с.
4. Костюк П. Г. Физиология центральной нервной системы. — К.: Высш. шк., 1971. — 290 с.
5. Макаренко Н. В., Духов В. А., Кальченко Н. В., Майдигов Ю. Л., Киевенко В. М., Вороновская В. И. Основы профессионального психофизиологического отбора. — К.: Наук. думка, 1987. — 244 с.
6. Макаренко Н. В. Психофизиологические функции человека и операторский труд. — К.: Наук. думка, 1991. — 216 с.
7. Макаренко Н. В. Теоретические основы и методики профессионального психофизиологического отбора военных специалистов. — К.: М-во обороны Украины, 1996. — 336 с.

Додаткова

1. Макаров Р. Н., Жданов И. А., Смирнова Л. Ф., Барко А. Н. Методы построения профессиограм и оценки психофизиологической подготовленности оператора: Метод. рекомендации. — Кировоград, 1987. - 74 с.
2. Макаров Р. Н., Иванов З. С. Человеческий фактор: динамическое здоровье. — Черкассы, 1989 — 148 с.
3. Майдигов Ю. Л., Морозов А. М. Разумный мозг: Учеб. пособие. — К.: Чернобыльинтерформ, 1998. — 68 с.
4. Меерсон Ф. З. Адаптация к стрессу: механизмы и защитные перекрестные эффекты // Гипоксия медикал журнал — 1993. — № 4. — С. 23–30.
5. Молдавська С. І. Нервова система і ваша професія. — К.: Наук. думка, 1974. — 110 с.
6. Филиппов М. М. Психофизиологический аспект специальной подготовки студентов ФЛЭВС // Проблемы воспитания и прикладной подготовки студентов. — К.: КНИГА, 1989. — С. 40–42.
7. Филиппов М. М. Методические рекомендации для студентов ФЛЭВС по психофизиологической саморегуляции в процессе жизнедеятельности. — К.: КНИГА, 1990. — 39 с.
8. Филиппов М. М. Комплексное медико-биологическое и научно-педагогическое обеспечение процесса психофизиологической подготовки студентов летных специальностей. Медицинские проблемы физической культуры // Респ. межведомственный сб. — К., 1993. — № 12. — С. 94–96.
9. Филиппов М. М. Концепция психофизиологической подготовки будущих практических психологов // Персонал (Актуальные 19 проблемы профессиональной подготовки практических психологов). — К.: МАУП, 2000. — С. 29–31.
10. Філіппов М. М. Функціональна діагностика: Навч. посіб. для студ. ф-ту фіз. виховання. — К.: НТУУ “КПІ”, 2000. — 91 с.
11. Філіппов М. М. Психофізіологія людини: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003. — 158 с.
12. Шахлина Л. Г. Медико-биологические основы спортивной тренировки женщин. — К.: Наук. думка, 2002. — 326 с.
13. Шевченко Д. Г. Нейрофизиологические механизмы сна // Успехи физиол. наук. — 1971. — Т. 2. — № 4. — С. 73.